

Farní zpravodaj

Římskokatolické farnosti Dolní Loučky, Olší a Žďárec

Číslo 5/2020

Květen 2020

Co si mám myslet o předmanželském soužití?

Velmi často zaznívá názor, že na manželství je třeba připravit předmanželským soužitím. Taková zkouška je prý zárukou šťastného manželství.

Mnoho faktů poukazuje na to, že předmanželské sexuální soužití je vážnou překážkou harmonického sexuálního soužití v manželství. Tento názor výrazně odporuje tomu, co často slyšíme v rozhovorech, čteme v časopisech, nebo vidíme na televizní obrazovce. K takovému názoru nás však vede dlouholetá zkušenost rozhovorů s manžely.

Z mnoha důvodů vybíráme některé:

Mladí se setkávají pouze tehdy, když se jim chce. Když se dívka nebo chlapec cítí špatně, nebo když nemají dobrou náladu, tak se nesetkají. Jeden druhého tedy znají jen z té lepší stránky. Pokud v tomto úmyslně zvoleném "dobrém" čase navíc spolu sexuální žijí, sexuální zkušenosti se jim spojují jen s těmi nejlepšími, úmyslně vybranými chvílemi. Navíc se velmi rychle stanou nejdůležitějším programem jejich setkání a chlapec a dívka je začnou považovat za obohacení toho, co je spojuje, přičemž postupně zaujmou sexuální zážitky první místo v jejich očekáváních a emocích. Takto jim sexuální zkušenost zastíní druhého člověka.

A právě toto bývá později pramenem hořkého zklamání. V manželství to totiž vypadá zcela jinak. Manžel a manželka jsou spolu každý den: ve chvílích dobré i špatné nálady, v slunečních i v ponurých dnech, uprostřed únavy, nervozity a podrážděnosti. Už nejde jen o úmyslně vybrané chvíle. V manželství se už neznají jen z té nejlepší stránky. Žijí každodenní, nejednou obyčejný život. Sexuální soužití zde má tedy zcela jiný charakter než před svatbou.

Kromě toho v manželství není jediným, ba ani nejdůležitějším bohatstvím jejich svazku. Na první místo se zde dostává hodně jiných věcí: péče o domácnost, zabezpečení rodiny, výchova dětí, práce, koníčky a záliby, celospolečenské záležitosti a náboženské otázky. V těchto podmínkách je velmi důležité projevovat srdečnost, zájem o druhého, péči o něj a vytvářet atmosféru pokoje a nezištnosti.

Pokud tyto širší horizonty lidského života nezaujmu v myšlenkách a citech zamilovaných důležité místo už před svatbou, později jako manželé nenajdou společnou řeč. Sexuální soužití je začne rozdělovat, a ne spojovat, protože si zvykli hledat v sexuální sféře jen vlastní uspokojení. Pokud manželé neprožívají společenství myšlenek a citů, pokud jim chybí společné směřování k dobru, nemůže mezi nimi existovat ani sexuální harmonie. Proto je snaha postavit předmanželský sexuální soulad na první místo velkým omylem s dalekosáhlými následky, vedoucími k hlubokému a bolestnému zklamání.

V manželství je totiž třeba vnímat svého partnera v celosti - s jeho potřebami, city, citovou sférou. Zaměřit se pouze na jeho tělo a na své citové a tělesné

potřeby a zážitky brání vnímat partnera jako člověka. Jedna dívka se se zármutkem vyjádřila o tomto svém velkém omylu: "Chtěla jsem mu dát všechno, a on si vzal jen mé tělo." Jiná zase vyznala: "Myslela jsem si, že ho miluji, ale ve skutečnosti jsem sáhla jen na jeho tělo." Takto mnozí prožívají svou prohru.

Mladí nejčastěji zdůvodňují předmanželské soužití láskou. Říkají, že jejich láska je velká, že láme všechny bariéry a překračuje i společenské zvyky a mravní zásady. Mimochodem, sexuální soužití považují za projev své velké lásky i proto, že neberou ohled na nic a ignorují všechny zásady.

Ve chvíli, kdy uzavírají manželství, již patří jeden druhému, avšak najednou zjišťují, že manželská láska vyžaduje mnohem více než jen sexuální soužití. Má se projevovat v celém životě, který přináší námahu a vyžaduje skutečnou oběť. Láska nespočívá v infantilním překračování hranic a lámání bariér. Jde o něco mnohem, mnohem většího. Pokud v životě chybí opravdová láska, zvláště manželka vnímá manželské soužití jako přetvářku a lež. Jestliže chybí přejícnost a porozumění projevované po celý život, bolestně se ukáže, že člověk v sexuálním soužití hledal jen sebe, zatímco řeči o lásce byly jen závojem zahalující obyčejný egoismus.

Dále je třeba říci ještě jednu věc: Sexuální soužití před svatbou, čili hledání sexuálních zážitků a pocitů, se téměř u každého člověka spojuje s hlubokým pocitem morální viny...

Pokud člověk láme své morální přesvědčení a takto zlomený vstupuje do manželství, vnáší do tohoto důležitého vztahu hluboké přesvědčení, skryté na dně jeho srdce, že sexuální soužití je vždy (i v manželství) špatné. Je to úděl mnohých manželských párů, zvláště žen, které se po celý život cítí nečisté a vnitřně odloučené od svátostí, protože v manželství sexuálně žijí. Projevovat lásku prostřednictvím sexuálního soužití je však Boží dar pro manžele. V případě předmanželského soužití má však pozdější pocit nečistoty a nehodnosti mnohých manželů hluboký základ. Pokud mladí spolu sexuálně žili před svatbou s morálně špatným postojem, jak to pak mají v manželství napravit? Může samotné manželství změnit jejich mylný a morálně špatný postoj vůči manželskému partnerovi? Jak mohou ze skutku, který byl projevem egoismu a hledáním sebe sama, udělat znamení opravdové lásky, která "není sobecká" (1 Kor 13,5)?

Díváš se, posloucháš, čteš. Uvažuj o tom. Bude to mít velký vliv na tvůj život, na život tvého budoucího manžela a na vaše děti.

(podle Milujte sa)

Přemožený nepřítel

Je velmi nebezpečný, ale není třeba se ho bát. Je nutné znát jeho taktiku, ale není nutné se na něj soustředit. Je nepřítelem, jehož útoky člověk neodrazí sám, pokud nezůstává se svým obráncem.

Nepřítelem je ďábel - duchovní bytost, která sice nemá tělo, ale zato reálně působí v našem světě. Proto je třeba brát ho vážně a nepochybovat o jeho existenci. Hebrejské slovo "satan" znamená "žalobce", "hassa-tan" - "protivník", "odporující". V řečtině zase "ďábel" znamená - "žalobce", "původce pomluvy". Tato jména zlého ducha trefně popisují jeho vlastnosti a skutky namířené proti Bohu a člověku.

Dávno známý

Ďáblovo působení je popsáno v Bibli. Podívejme se alespoň na dva významné úryvky, které ukazují strategii zlého ducha. První je scéna pokušení Adama a Evy v ráji (srov. Gn 3,1-24). Ďábel, mistr podvodu, zasel do srdce člověka nedůvěru vůči Bohu a zároveň pochybnost, zda Bůh opravdu chce pro člověka dobro. Satan se snaží svést milované Boží děti na cestu vzpoury, kterou on sám

již dříve šel. První rodiče pokouší tím, po čem on sám touží - být jako Bůh. Zlý duch našeptává, že není pravda to, co říká Bůh - že největším neštěstím člověka je hřích. Pokušitel tvrdí, že až hřích dá člověku dokonalé štěstí: "Otevrou se vám oči a budete jako Bůh, budete znát dobro i zlo" (Gn 3, 5b). Dábel nám namlouvá, že my sami, a ne Bůh, máme rozhodovat o tom, co je dobré, a co špatné.

Eva udělala velkou chybu, když vstoupila do dialogu se Zlým a uvěřila jeho slovům a jednala podle nich. Jiný úryvek z Písma svatého zas ukazuje, že Ježíš nevstoupil do dialogu s ďáblem, když byl pokoušen, ale že pokušení odolal tak, že citoval Boží slovo (srov. Mt 4,1-11). Ježíš nám sám dává příklad, že jen pomocí Boží síly budeme schopni odolat útokům Zlého.

Není člověka, kterého by ďábel nepokoušel (ačkoli Zlý působí skrytě a snaží se zůstat skrytý). Okamžité odmítání pokušení je nejlepší metodou boje proti nim. Učí nás to církevní otcové, poustevníci i svatí - odborníci na duchovní boj.

Otec lži

Evangelista Jan zapsal slova Ježíše Krista, který nazval d'ábla "otcem lži" (srov. Jan 8, 44). Tomuto obelhávajícímu nelze věřit. Jeho vnuknutí nemáme vůbec

poslouchat, protože je mnohem inteligentnější a vychytralejší než člověk. Satan každého pokouší individuálním způsobem. Vybere si nejslabší bod a přesně na něj udeří. Taktiku přizpůsobuje člověku, ačkoli v různých "obalech" předkládá tatáž, věčná pokušení: moci, bohatství,

rozkoše a mnoho dalších. Zlý využívá lidské slabosti, především pýchu a strach, jakož i různá zranění a nabízí snadná a rychlá řešení, která mají člověku zajistit štěstí bez Boha a bez Božích příkázání. Podlehnutí pokušením může přinést krátkodobé uspokojení, avšak ve skutečnosti spouští lavinu dalších pokušení a strhává člověka do bahna hříchu a ničí jeho vztah s Bohem a s lidmi. Hřích vždy přináší neštěstí, ničí člověka, vrhá ho do hrozného otroctví zlých duchů a vede ho do pekla.

Ďábel představuje hřích jako něco přitažlivého a pro člověka užitečného a dobrého. Vnuká však i další lži: lež o Bohu, který je vůči zlu a utrpení ve

světě lhotejný a dává člověku různé zákazy, aby ho udělal nešťastným. Další lží je lež o člověku, který má prý poslouchat sebe sama, a ne Boha. Dábel podněcuje lidskou pýchu a egoismus a přesvědčuje člověka, že má na všechno právo a že to, co chce, se má snažit získat za každou cenu. Sebe zas dábel představuje jako silnějšího než je Bůh a schopného splnit všechny touhy člověka a osvobodit ho od Božích omezení. Pomocí těchto lží ustavičně svádí mnoho lidí.

A na konec má dábel připraveno ještě jednu lež. Když člověka stáhne na dno hříchu, začne mu vnukat myšlenku, že už pro něj není záchrany. Satan lže, že člověk je až tak špatný, že Bůh mu jeho hříchy neodpustí. Za každou cenu nechce dopustit, aby se hříšník obrátil k milosrdnému Bohu a přijal dar odpuštění hříchů. Ježíš Kristus nám při své smrti a zmrtvýchvstání odpustil všechny hříchy. Pokud se upřímně vyzpovídáme, Ježíš Kristus vykoná ve svátosti pokání zázrak odpuštění našich hříchů. Vyvede nás z duchovní smrti a uvede nás do radosti zmrtvýchvstání a duše člověka se očistí. Ježíš nás zve, abychom se podrobili zázračnému působení jeho milosti: "I kdyby duše byla jako rozkládající se mrtvola, a i kdyby z lidského pohledu už nebylo pro ni vzkříšení a vše bylo již ztraceno, u Boha tomu tak není. Zázrak Božího milosrdenství vzkřísí takovou duši v celé plnosti" (Deníček 1448).

Je dábel opravdu až tak nebezpečný?

Ke zmatku a k šíření nepravdy o zlém duchu dnes přispívá i moderní kultura, která představuje d'ábla jako fascinující, silnou, mocnou a vlivnou osobu, případně jako nešťastnou bytost, která udělala chybu a Bůh ji proto zavrhl. Jindy je zase Zlý představován jako směšný, ba až sympatický a neškodný, rohatý výtržník. Pravda o Satanovi je však zcela jiná.

Katolická církev definuje a učí důležitou pravdu o satanovi: "D'ábla... a ostatní zlé duchy stvořil Bůh jako z přirozenosti dobré, avšak sami se stali špatnými" (Lateránský koncil v roce 1215). Katechismus Katolické církve zas uvádí: " Satan nebo dábel a ostatní zlí duchové jsou padlí andělé, protože svobodně odmítli sloužit Bohu a jeho plánu.

Jejich rozhodnutí proti Bohu je definitivní. Snaží se strhnout člověka do své vzpoury proti Bohu." (414) a "Jestliže hřích andělů nemůže být odpuštěn, pak je tomu tak pro neodvolatelný charakter, který má jejich rozhodnutí, a ne pro nedostatek nekonečného Božího milosrdenství. „Po pádu už nemají možnost litovat, tak jako už nemohou litovat lidé po smrti." (393).

Rozšířená kultura přispívá k formování nesprávných postojů - fascinace, strachu nebo lhohostejnosti - ve vztahu k Satanovi. Ani jeden z těchto postojů není správný. Každý pokus zkrotit démona nebo využít ho ke svým cílům vždy skončí tragédií. Avšak ani postoj strachu není správný, protože zaměřuje pozornost člověka na zlého ducha a zakládá se na lži, že ďábel je silnější než Bůh. Lhohostejnost, podceňování satana nebo nevíra v jeho existenci jsou stejně zhoubné. Zlý duch chce působit v skrytu - tehdy je nejúčinnější a může v lidské duši spáchat největší škody. Jeho cílem není posednout člověka (jak to ukazují filmy o lidech, kteří se vyznačují nadlidskou silou, nelidským hlasem a vykrouceným tělem). Cílem satana je zatratit člověka, čili přivést ho k věčné smrti v pekle. Je třeba zdůraznit, že projevy zlého ducha během modlitby exorcismu jsou znamením jeho prohry. Když se satan musí podřídít Boží moci, zuří, pokouší se strašit a přerušovat modlitbu exorcismu, jejímž cílem je osvobození spoutaného člověka.

Nasměřuj pohled na Boha

Hřích a zlo, které existují na světě, budeme vidět správně jen z perspektivy Ježíšovy smrti a zmrtvýchvstání. "Zjevení Boží lásky v Kristu ukázalo zároveň

rozsah zla a přemíru milosti. Je tedy třeba se zabývat otázkou původu zla a mít přitom zrak své víry upřený na toho, který nad ním zvítězil." (KKC 385). Ďábel ví, že výsledek jeho boje proti Bohu je už zpečetěn (srov. Jak 2,19) a že čas jeho působení je ohraničený (srov. Zjev 12,12). Bojí se a nenávidí Boha, a protože Boha se dotknout nemůže, zuřivě se snaží zničit

jeho milované děti.

Podle církevních otců se Lucifer vzbouřil proti Bohu, protože chtěl být Bohem sám pro sebe a nechtěl sloužit Bohu. Rovněž odmítl Boží vizi stvoření, jehož korunou je člověk, stvořený z prachu země, avšak Bohem milovaný. Ďáblova

nenávisť vůči člověku vyplývá právě z toho, že je milovaným Božím dítětem. Tato pravda je obsažena i ve slovech Žalmu 8: "Co je člověk, že na něj pamatuješ, a syn člověka, že se ho ujímáš? Stvořil jsi ho jen o málo menšího než anděly, slávou a ctí jsi ho korunoval" (Žl 8,5-6).

Je třeba znát taktiky ďábelského působení, abychom unikli lsti Zlého, avšak musíme pamatovat především na to, že předmětem našeho zájmu, poznávání, kontemplanace a lásky má být Bůh. Bůh je nekonečně silnější než ďábel a jeho láska k člověku je nevyčerpatelná. Proto je třeba si pěstovat synovský, nikoli otrocký postoj vůči Bohu. Intenzivní modlitba s vírou, hluboké a osobní prožívání Kristovy smrti a zmrtevýchvstání zvláště prostřednictvím účasti na Eucharistii nás uvede do prostoru Boží milosti. Díky ní budeme schopni odolávat útokům Zlého a bojovat proti svým hříchům. Navzdory náklonnosti ke zlému, která je důsledkem dědičného hříchu, jsme pozváni ke svatosti. Ujistňuje nás o tom úryvek z Katechismu Katolické církve: "Vítězství nad hříchem, jehož dobyl Kristus, nám dalo lepší dobro než ta, která nám odňal hřích: „Kde se rozmnoží hřích, tam se v míře daleko štědrejší ukázala milost“ (Řím 5,20)." (420).

Nepochopitelná milost

Svatý Jan Maria Vianney říkal, že kdybychom věděli, jak moc nás Bůh miluje, radostí bychom zemřeli. Člověk není schopen rozumem pochopit Boží lásku, ačkoli ji ustavičně zakouší. Žije a může se rozvíjet jen díky ní. Alice Lenczewska zapsala Ježíšova slova: "Já jsem láska. Moje přirozenost je láska a mou touhou je milovat. Proto jsem vás lidi stvořil jako slabé a bezmocné bytosti, které potřebují mou lásku.

Chci vám dát všechno. Jen si otevřete srdce a berte. Čím více si vezmete, tím větší bude moje radost. Mám tak mnoho na rozdávání - přijďte ke mně všichni. Chci vás očistit a posvětit, moje milované děti, zrozené z lásky a pro lásku. Moje láska je neomezená a nikdy neskončí. Vše - celý svět a každý z vás - dýchá mou lásku a díky ní existuje. Moje láska je život. Váš život je moje láska ve vás" (Swiadectwo 355).

Příkladem dokonalé spolupráce s Boží milostí a ponoření se do Boží lásky je Panna Maria, nejkrásnější a nejčistší stvoření. Pokorná Pánova služebnice,

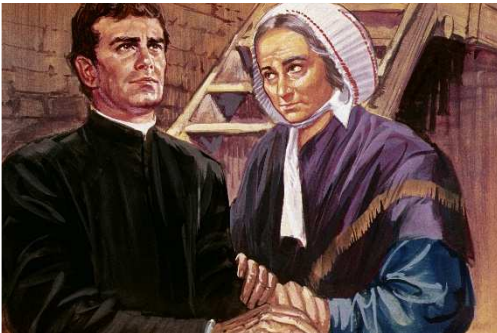
poslušná Boží vůli je naplněním plánu stvoření a Božího záměru. Díky ní se uskuteční definitivně vítězství nad zlým duchem (srov. Gn 3,15). Panna Maria je Královnou nebe a země a je také naší Matkou.

(podle *Milujte sa*)

Každý z nás potřebuje matku Markétu

Francouzi říkají *cherchez la femme* ve smyslu, že za vším je třeba hledat ženu. Platí to i v duchovní oblasti, když většinu plodných charismat Církve vzbuzuje Duch skrze muže? Zajisté, vždyť podobně jako u zrodu Církve stála zcela nenápadně Panna Maria, i v životě svatých zakladatelů jsou aktivně přítomny i ženy. Panny, matky i vdovy. V životě sv. Jana Boska jich můžeme najít několik, ale nepochybné prvenství má jeho matka, v salesiánské rodině známá jako máma Markéta.

Jan Bosco od malička snil, že se stane knězem. Zdálo se však, že všechny cesty

ke kněžství měl pro krajní chudobu zavřené. Když se jeho sen díky Boží prozřetelnosti a výjimečné obětavosti matky přece jen uskutečnil, Markéta mu po primiční mši svaté řekla: "Běž svou cestou a na nikoho se nedívej. Důležité je, abys plnil Boží vůli. Já od tebe nic nečekám. Narodila jsem se chudá, žila jsem chudá a i umřít chci chudá. Ba chci

ti hned říct, že pokud by ses naneštěstí stal bohatým knězem, nevstoupím do tvého domu."

Velké "ano"

Don Bosco na tato slova nikdy nezapomněl. Uprostřed zámožné hierarchie Turína se stal "farářem" sirotků, chudým knězem těch nejchudších. Až do té míry, že sotva přesáhl třicítku, ocitl se na dně svých fyzických i psychických sil. Kde jinde by se mohl dát trochu dohromady, ne-li na venkově u své mámy?

Když se už doma jakžtakž zotavil a měl se vrátit ke svým turínským sirotkům, nesměle mámu oslovil: "Jednou jste mi řekla, že pokud se stanu bohatým, nepřijedete do mého domu. Jak vidíte, jsem chudý a chci poskytnout přístřeší opuštěným chlapcům. Nemohla byste přijít ke mně?"

Markéta měla tehdy 58 let a byla babičkou devíti vnukům, kteří ji měli velmi rádi. U rodiny a ve svém domě, i když to byla původně pouze maštal se seníkem, se cítila jako nějaká královna. V prvním okamžiku zůstala zaskočená, ale po chvíli svému synovi odpověděla: "Pokud si myslíš, že je to Boží vůle, jsem ochotna jít s tebou." Bylo to druhé z životně největších Markétiných fiat. První dala ještě za mlada k manželství s vdovcem, který měl ochrnutou matku a malého sirotka Antonína. Při druhém fiat však ani netušila, do čeho jde. Ale, i když jí už ubývaly síly, šla, aby neubyly ty synovy.

V oratoři

V listopadu 1846 se Markéta ocitla v chudém a téměř prázdném domě na předměstí Turína, uprostřed hluku a nepořádku uličníků dona Boska. Pozorným okem bděla nad synovým zdravím, ba i nad tím, aby měl čas na modlitbu. Tam během deseti let svůj život nanovo slila s jeho životem a s počátky salesiánského díla. Vždyť byla to právě ona, která ustlala první slamníky klukům, co neměli kde nocovat. Ona jim nabídla teplou polévku, když se po práci neměli kde najíst; přešívala jim vojenské kabáty a košile, které don Bosco kdesi sehnal. Právě máma Markéta mu pomohla v Pinardiho kůlně vytvořit opravdový domov pro opuštěné chlapce.

Vskutku základy salesiánské rodiny nestojí jen na enormní obětavosti a lásce sv. Jana Bosca, ale i na mateřsky bdělé a něžné přítomnosti mámy Markéty. Vždyť každodenní společenství chlapců, z nichž vyrostli příští salesiáni,

vzniklo, až když přišla ona. Máma v záplatované zástěře, celé dny v kuchyni a po večerech štepující hory dotrhaného oblečení. Dala do pořádku i měsíce nevyprané šatstvo, obula, ale i utěšila, povzbudila, napravovala. Se všemi chlapci se denně modlila v těsné kapli a později v kostele, který don Bosco postavil pro svou rozrůstající se rodinu.

Boje malých i velkých

Během revolučních let 19. století chytila bojová horečka i chlapce dona Bosca. Velký vychovatel nerad, ale přece jen občas svým chlapcům dovolil hru na válku, která je tak lákala. A ti si jedno odpoledne v zápalu hry udělali barikády právě v zeleninové zahrádce mámy Markéty. Umíte si představit, co z ní zbylo! Jakoby to nestačilo, zároveň s holemi, na které se šplhala fazole, zacházeli jako s meči, přičemž postrhávali a poskákali veškeré ručně vyprané prádlo, co se tam právě sušilo...

V ten večer přišla krize i na mámu Markétu. Chtěla se vrátit na milovaný venkov, ke svým. Tehdy její syn mlčky ukázal na kříž... To stačilo, aby zůstala. Až do své smrti, při které tuto opravdovou mámu oplakávalo už téměř sto přijatých siroteků. Bůh ji zachoval v jejich službě, dokud nezačali dozrávat první salesiáni, kteří si osvojili synův i mámin výchovný styl, aby ho rozšířili na další světové kontinenty.

Kouzelná slůvka

I když máma Markéta umřela, její vnitřní obraz zůstal v Boscových synech. Nejen v genech prvních, kteří ji po znali, ale i v generacích těch dalších, například když sv. Jan Bosco vyprávěl o mámě večerní slůvka.

"Když jsem měl čtyři roky," vzpomínal chlapcům don Bosco, "jsme se jednoho dne s bratrem Josefem vrátili z pole velmi unavení, protože léto bylo příliš horké. Máma nabrala vodu a dala pít nejprve Josefovi. Já jsem v tom viděl jakési upřednostnění a naznačil jsem jí, že nechci pít. Máma neřekla ani půl slova a vodu odnesla. Chvilí jsem zůstal zaraženě stát a pak jsem se bázně zeptal: Mámo, dáte vodu i mně? Myslela jsem si, že nemáš žízeň. Odpustite. Tak to má být - řekla máma, šla po vodu a podala mi ji s úsměvem."

Podobných příhod s mámou Markétou měl don Bosco pro chlapce nespočet. Vždyť pro salesiány taková typická a účinná večerní slůvka odkoukal právě od ní. Už v jeho dětství a pak i v oratoři máma Markéta řekla chlapcům před spaním vždy nějaké přiléhavé a milé "kázáníčko". Podobně jim i don Bosco vyprávěl příběhy z jejího života. Například o Markétině pomoci potulným žebrákům či uprchlíkům před karabiniéry, přičemž jedny ukryla a druhé pohostila. Ale také o tom, jak uměla upozornit vesnické chlapce, co se nepřístojně chovali, a děvčata podpořit v jejich zdravé hrdosti. A také o tom, jak dbala o čest vdaných žen a starších lidí. Uměla dobře každému poradit i opatrovat nemocné. Zkrátka, měla morální autoritu po celém okolí.

Nejvyšší škola života

Tato silná žena v jednom roce ztratila muže i svou matku. V době hladomoru se sama starala o tři malé sirotky a nemocnou tchýni. I vedle těžké práci na polích a ve vinici si našla čas vyjít si se syny na zápraží a obdivovat krásu noční oblohy: "Podívejte se, ty hvězdy stvořil Bůh. Když už je obloha tak krásná, o co hezčí musí být nebe!"

Máma Markéta nejprve žila skrytým životem na venkově a vštěpovala svým synům lidské hodnoty všech tónů a barev. Její tři chlapci byli velmi odlišní, ale respektovala je a věděla, jak zacházet s mladším i se starším. Pro klid v rodině dokázala od sebe oddálit nejmenšího, když ho poslala hledat si službu, přestože už nemusela brát ohled na nikoho. Jana neupřednostňovala, ale když vycítila, že má studovat, přinesla každou oběť. A její nejmladší v sobě geniálně spojil otcovskou pevnost s mateřskou něžností. Ale ještě předtím Markéta vedla všechny tři syny pevně i něžně zároveň. Navíc, Jan od dětství denně na mámě a na nejstarším Antonínovi viděl, jak je třeba vychovávat emocionálně zraněné sirotky.

Ne, utrpení, chudoba, potíže ji nezlomily ani nezatvrdily. Veškerou svou víru, naději i lásku jemně vepsala do srdcí svých dětí, zejména do Jana. Dobrotou srdce se netušeně stala mateřským prvkem v jeho výchovném charismatu a spoluzakladatelkou celosvětové rodiny. Máma Markéta se stala tou, která kromě syna vychovávala i jiné světce, například Dominika Savia či dona Michala Ruu. Markétina přirozená inteligence velmi pomohla tomu, že don Bosco dospěl k výchovnému stylu s plnokrevnou lidskostí, který bere každého, jaký je, nikdy neponižuje ani neláme jeho osobnost.

Mariánský styl výchovy

Don Bosco měl ještě jednu mámu: Pomocníci křesťanů. Postoje mámy Markéty byly nápadně podobné stylu Panny Marie. Obě měly vyvolené dítě, obě se staly vdovami, obě dokázaly opustit rodné prostředí a převzít starost o širší duchovní rodinu. Obě žily v chudobě, a přece v nádheře duchovního mateřství.

I Markéta odpověděla na Boží výzvy "ano" jako Panna Maria. Zanechala své jistoty, neboť viděla v malých a chudých, které shromáždil její syn, Mariina Ježíše.

I ona žila v synově Oratoři tichá, milující, intenzivně přítomna - jako Panna Maria mezi prvními křesťany. Říkávala synovým chlapcům jako Panna Maria učedníkům na svatbě v Káně: "Udělejte všechno, co vám řekne", aby je učila poslouchat v jeho slovech Boží hlas. A don Bosco zase svým sirotkům při pohledu na mámu Margitu opakoval: "Hle, tvá Matka." Nakonec i máma Markéta naplno stála pod vychovávatelem křížem svého syna až do konce.

Don Bosco právě díky mámě Markétě uměl autenticky, důvěrně prožívat i svůj vztah k Panně Marii. Platí to však i naopak. Mariin život byl a je paradigmatickým příkladem každé dobré matky, tělesné i duchovní. Ale i otce, jakým byl don Bosco.

Mistrovství dobrých matek

Nakolik je matka vyzrálá a vnitřně bohatá, natolik má šanci předávat své bohatství. Právě ona umí nejlépe pomoci k vnitřní jednotě svých dětí, takové přepotřebné v každé oblasti života, ale zejména pro jejich autentickou lidskost. Tato osobní integrita, šlechetná pevnost a milující pružnost osoby se rodí z harmonického rozvoje rozumu, emocí i vůle. A jejich působení ve správném poměru, jako když zamícháme dobré těsto.

Opravdové mámy stále znovu rodí své děti a duchovně dávají život i dalším. Příklad Panny Marie i mámy Markéty zve všechny ženy věřit v sílu mateřství, vytříbit ho v té obyčejné každodennosti do výchovné geniality, na kterou je tento ekonomicko-mocenský svět stále více odkázán. Aby v něm nevymřela integrita schopnosti milovat celým srdcem, celou myslí a ze vsí síly. Láska až do dna konkrétních činů pro dobro vlastní rodiny, kolegů či adresátů v zaměstnání.

Když malé je tím největším

Každý z nás potřebuje nějakou mámu Markétu v pozadí, přítelkyni duše, aby se jí stal podobným. Nyní žije Markéta svůj oslavený život v nebi a Církev ji uznala za ctihodnou. Ale ctěna již dnes je každá máma, která ví, že i malé je dost velké,

aby do něj mohl vstoupit Bůh. Neboť pro Boha i pro mámy jsou právě v očích tohoto světa nepatrné věci těmi podstatnými. Ba nic není příliš malé, aby nemohlo přinést nedozírné ovoce. Díky milosti.

Mámy jsou největšími umělkyněmi života, ochránkyně každé jeho etapy. A pro život jsou malé gesta nejpotřebnější. Podobně jako sůl pro chuť jídla. Ale s tím rozdílem, že malých, každodenně opakovaných gest lásky nikdy nebývá příliš. Neboť jen opravdová láska umí být nenápadná, zapomenuta, ba i odmítána. Dokáže dát přednost; umí přehlédnout; pokud je třeba ustoupit; odpustí i zapomene. To jsou ty malé věci - doména všech matek, do nichž vstupuje sám Bůh a dělá je navždy velkými. Na takový restart mateřství i otcovství nám nabízí šanci i nastávající čas. Nebo ne?

(podle KN)

Posvátné ticho nám pomáhá naslouchat Bohu

Již ve snaze pochopit obsah pojmu teologie (Theos logos – Bůh slovo) máme náznaky nezbytné potřeby ticha. Neboť když Bůh mluví, je opravdu namísto s úctou mlčet a pozorně ho poslouchat, neboť pouze tehdy mu budeme schopni i správně odpovědět.

Vážená redakce,

v kostele se často zdůrazňuje potřeba posvátného ticha. Jaké má funkce a čemu slouží?

Magdaléna

Aby naše odpověď Bohu byla přiměřená, je nutné nejen poslouchat, ale také promyslet, co a jakým způsobem mu odpovíme. I z tohoto důvodu je ticho velmi užitečné. Nejvhodnějším místem na to, abychom se učili poslouchat Boha, odpovídat mu a mluvit o něm nejen slovy, ale celým životem, je právě liturgické shromáždění, ve kterém se setkáváme s Ježíšem Kristem. V liturgii je místo k zamyšlení i na smutek, na soustředění i na potlesk, na posvátné ticho i na hlasitou modlitbu, na mluvené slovo i na zpěv. Všechny tyto prvky musí být v rovnováze, abychom nešli do extrému. Proto koncil doporučuje, aby se v zájmu co nejaktivnější účasti věřících na liturgických úkonech věnovala velká pozornost všem aklamacím, odpovědím, zpívání žalmů, antifonám, písním, jakož i gestům a držení těla. A také, aby se ve svém čase zachovalo posvátné ticho (srov. SC 30).

Při mši svaté se shromažďuje Boží lid pod vedením kněze, který zastupuje Krista. Na slavení nejsvětější oběti Pána platí o tomto shromáždění Církve plně Kristovo zaslíbení: "*Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já mezi nimi*" (Mt 18,20). Kristus je skutečně přítomen v samém shromáždění, v osobě kněze, ve svém slově a zejména pod eucharistickými způsoby (srov. IGMR 27).

Církev nám doporučuje alespoň pár minut před začátkem slavení mše zachovávat mlčení v kostele, sakristii a přilehlých prostorách, abychom se všichni náležitě připravili na toto jedinečné setkání s Kristem (srov. IGMR 45). Je chvályhodné, že v mnoha kostelích se věřící modlí přede mší svatou růžencem a jiné modlitby. Přesto by bylo vhodné tyto modlitby skončit o pár minut dříve, a tak vytvořit prostor na uvědomění si toho, kdo k nám bude promlouvat. Takových chvil během slavení mše svaté, když si i pro naši slabost a roztržitost máme znovu připomenout, s kým se setkáváme, by mělo být více.

Na začátku úkonu kajícnosti po výzvě kněze má následovat chvíle ticha. Zdůrazňuji má, neboť někdy jakoby kněz na to pozapomněl. Ne, nemáme si tehdy dělat zpytování svědomí, ta přestávka je na to příliš krátká, ale máme se snažit vyvolat si v duši lítost nad spáchanými hříchy. Postavit se mlčky, se zahanbením před Krista, ukřižovaného za naše zlo.

Ve mši jsou chvíle, kdy modlitba vystupuje zvláštním způsobem do popředí. A to platí zejména v případě vstupní modlitby - modlitby dne. Po výzvě kněze "Modleme se" následuje ticho. Toto je již druhý okamžik osobní reflexe v liturgii. V případě, že chvíle ticha po výzvě se vynechá nebo je velmi krátká, stává se zbytečnou a nemá v liturgii opodstatnění. Ticho před začátkem vstupní modlitby je určeno pro nás, pro naše soukromé problémy. Máme ho naplnit vlastními myšlenkami, i těmi nejosobnějšími. Toto mlčení má být naším voláním, možná někdy křikem, k Bohu. Teprve potom následuje modlitba Církve jako společenství.

Bohoslužba slova nás učí, že ne jen to je důležité, co my říkáme Bohu, ale zejména to, co on říká nám. Je nutné prodrat se přes hluk tohoto světa, i přes ten, který si děláme kolem sebe, abychom slyšeli, co nám Bůh říká a co nám nabízí. Proto se v obnovené liturgii velmi doporučuje i po homílii posvátné ticho. Je nepochopením, pokud tyto chvíle ticha někdo chápe jako zbytečné přestávky. To je prostor pro reflexi a působení Božího slova na náš život. Proto je dobré, pokud je kázání jakoby nedokončené. Pokud jednoduše jeho obsah nedovolí věřícím na jejím konci vyřknout spokojené: Pán Bůh zaplať. Má se to chápat, že už to stačilo? Bylo to hezké, ale dost?

Přijímáním Eucharistie vyznávám, že jsem částí Kristovy Církve, a svým "Amen" vyjadřuji souhlas se vším, co Církev učí. Vyjadřuji odpovědnost za to, že budu vytvářet společenství s jinými lidmi. Kdybychom si my všichni, kdo přijímáme Kristovo tělo, uvědomovali tato fakta, nebylo by po odchodu z kostela tolik nejednoty a rozporů.

K tomu všemu, díky reflexi, by mělo pomáhat ticho po skončení rozdávání svatého přijímání. Ale na tomto místě liturgie je s prostorem na utišení nejvíce problémů. Věřící z rozličných důvodů nezřídka odcházejí z kostela ještě před požehnáním, a tak kněz raději co nejdříve uděluje závěrečné požehnání.

(podle KN)

Nelze sedět na dvou židličích

Čtenářka správně usuzuje, že není v pořádku, když člověk chce praktikovat víru, ale náboženskou výchovu vlastního dítěte přitom přenechá jiným.

Vážená redakce,

syn se oženil v evangelickém kostele a nyní bude v něm křtít i své dítě. Domnívá se, že může zároveň navštěvovat bohoslužby v katolickém chrámu a přistupovat ke svátostem. Mnoho věřících si myslí, že tak může dělat. Já si myslím, že ne. Pomůžete mi to vysvětlit?

Ludmila

První věc, která zde není v pořádku, je jeho sňatek. Katolická církev zavazuje své členy, že mají uzavírat své manželství před katolickým farářem, který má

oprávnění přijmout manželský souhlas snoubenců jménem Katolické církve, a před dvěma svědky (srov. CIC kán. 1108). Pokud syn uzavřel manželství v evangelickém kostele, pravděpodobně jde před naší (katolickou) církví o neplatné manželství. To by znamenalo, že nemůže v Katolické církvi přistupovat k svatému přijímání ani k jiným svátostem. Musím jít do důsledků a říct, že

sňatek uzavřený v evangelickém kostele by byl platný i před Katolickou církví tehdy, kdyby vašemu synovi udělil dispens (vynětí, osvobození) podle kán. 1008 CIC jeho kompetentní místní ordinář. Pokud by tedy měl platné manželství před Katolickou církví, mohl by přistupovat k svatému přijímání a k jiným svátostem.

Druhá nepřehlédnutelná skutečnost je jeho rozhodnutí pokřtít své dítě v evangelickém kostele. Katolická církev zavazuje své členy, aby dali ještě před sňatkem s druhou nekatolickou stranou příslib, že budou vyhýbat nebezpečí ztráty své katolické víry a že všechny děti budou pokřtěny a vychovávány v katolické víře (pórů. CIC kán. 1125). Takový závazek je člen Katolické církve povinen dát i když se žení nebo vdává s katolickou dispensí v evangelickém

chrámu. Pokud váš syn chce křtít své dítě v evangelickém chrámu, znamená to, že takový příslib nedal nebo dal, a porušuje jej. A nedodržet slovo a dávat dítě pokřtít ne u katolíků, je velmi nesprávné (srov. CIC kán. 1366). Ještě hůř si lze představit situaci, pokud dítě dá pokřtít v evangelickém chrámu, ale vychovávat by ho chtěl podle katolické víry.

Katolická církev nikomu nebere právo ani svobodu přihlásit se k jiné křesťanské církvi nebo ke křesťanskému náboženskému společenství. Ale všichni za svá rozhodnutí musíme přijmout odpovědnost a nést důsledky. Proto chceme poprosit každého, kdo se rozhodne žít a praktikovat jinou víru, než jakou hlásá Katolická církev, aby s pochopením přijal i určitá omezení, které má právo určit Katolická církev. Proto, pokud je pravda, že váš syn nežije v platném manželství před Katolickou církví, může sice navštěvovat katolické bohoslužby, ale nemůže přistupovat k svatému přijímání a vztahují se na něj i jiná omezení uvedená v zákonech Katolické církve.

(podle KN)

Vyprávěj mi o Bibli

ČTYŘI EVANGELIA

Slovo evangelium pochází z řečtiny a v doslovném překladu znamená "dobrá zpráva". V řecko-římském prostředí výraz často označoval poselství o vítězství. Setkáváme se také s významem, když narození následníka trůnu nebo den jeho uvedení na trůn se označoval výrazem evangelium. Už ve Starém zákoně Bůh prostřednictvím proroků ohlašuje radostnou zvěst o záchraně Izraele a budoucí spáse, kterou udělí všem národům. Jsou to zejména texty z knihy proroka Izaiáše, např.: "Duch Panovníka Hospodina je nade mnou. Hospodin mě

pomazal k tomu, abych nesl radostnou zvěst pokorným, poslal mě obvázat rány zkroušených srdcem, vyhlásit zajatcům svobodu a vězňům propuštění." (Iz 61, 1)

V Novém zákoně má výraz evangelium výlučně duchovní a náboženský význam. V první řadě označuje Ježíšovo ohlašování Boží spásy. Na začátku svého

veřejného působení Ježíš nazývá své poselství tímto výrazem: "Naplnil se čas a přiblížilo se Boží království. obraťte se a věřte evangeliu." (Mk 1, 15) Učedníci pochopili, že Boží Syn jim nesvěřil svou autobiografii, ale Boží poselství. Proto

i oni ohlašovali Krista a jeho nauku. Ve 2. století po Kr. se začíná výrazem evangelium označovat spis, který obsahuje zachycené ústní ohlašování slov a skutků Ježíše Krista. Tertulián (160 - 220 po Kr.) jako první nazval autory evangelií evangelisté. Dnes označením evangelium obvykle rozumíme čtyři kanonická evangelia podle Marka, Matouše, Lukáše a Jana.

Vznik napsaných evangelií není jednorázovou záležitostí. Pán Ježíš nezanechal žádný spis a ani svým učedníkům nedal příkaz k psaní knih. Přesto po jeho nanebevstoupení byla postupně sestavena čtyři napsaná evangelia. Při jejich vzniku rozlišujeme tři základní období.

Prvním obdobím je život a osoba Ježíše Krista. Bez něj by žádný novozákonní spis nevznikl. Z evangelií se dozvídáme, že Ježíš žil na zemi přibližně 30 let. Jeho veřejná činnost trvala asi 3 roky, během kterých si zvolil apoštoly a další učedníky, učil o Božím království a svým následovníkům přikázal pokračovat v jeho díle.

Druhým obdobím je život prvních křesťanských společenství. Zpočátku se Ježíšovo evangelium předávalo ústně. Věřící se setkávali na modlitbách, slavení Eucharistie a poslouchali nauku apoštolů. Postupně přibývali žáci a pomocníci apoštolů, kteří samotného Ježíše osobně už neviděli. Křesťanství se začalo šířit do ostatních částí tehdejší Římské říše, ba dokonce i za její hranice. Proto bylo třeba zapsat Ježíšovu nauku, aby se věrným způsobem odevzdala dále. Nejdříve vznikly menší sbírky, které obsahovaly Ježíšovy výroky, podobenství, popis jeho umučení a zmrtvýchvstání apod. Dosvědčuje to úvod Lukášova evangelia, kde se hovoří o tom, že "už mnozí se pokusili sepsat vypravování

o událostech, které se u nás staly, jak nám je předali ti, co je od počátku sami viděli a byli služebníky slova." (Lk 1, 1-2) V tomto období vznikly jako první listy apoštola Pavla. Vůbec nejstarším spisem Nového zákona je list věřícím do Soluně, který Pavel napsal kolem roku 51 po Kr.

Až ve třetím období byla sestavena evangelia. Nejstarším je Markovo evangelium, které vzniklo přibližně kolem roku 70 po Kr. pravděpodobně v Římě. K jeho sepsání Marek použil už menší sbírky, které kolovaly před ním. Kolem roku 80 po Kr. vzniklo Matoušovo evangelium někde na území Palestiny nebo Sýrie. Přibližně ve stejném období bylo napsáno i Lukášovo evangelium v Řecku nebo v Malé Asii. Jako poslední bylo kolem roku 95 po Kr. napsané Janovo evangelium. Za místo jeho vzniku se považuje město Efez v Malé Asii.

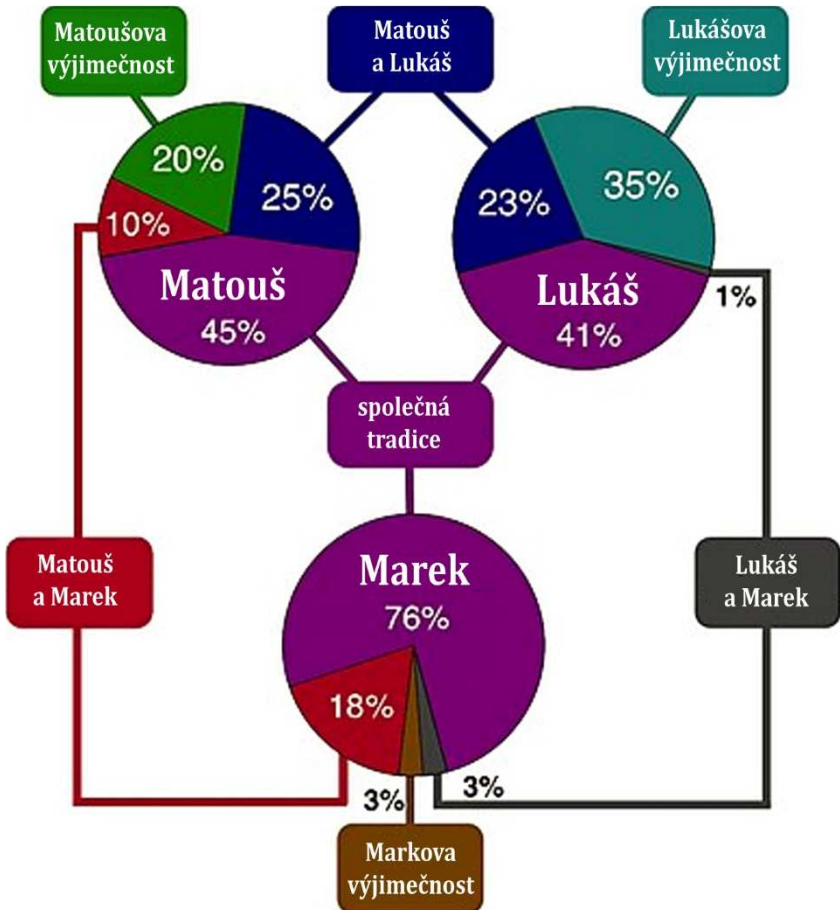

Při sestavování svých spisů evangelisté pracovali s různým materiálem, ke kterému se dostali. Byly to ústní tradice, které měly svůj původ od apoštolů, napsané sbírky, které již kolovaly, ustálené pravdy víry, svědectví Ježíšovy matky a příbuzných, svědectví očitých svědků Ježíše Krista apod. Evangelisté brali v úvahu situaci křesťanských společenství, čemuž přizpůsobili výběr a uspořádání Ježíšova poselství. K tomu je třeba přidat i vlastní styl a výrazové prostředky každého evangelia. Proto se od sebe jednotlivá evangelia liší, ale podstatným zůstává, že základní strukturu a poselství mají všechny čtyři spisy stejnou.

Při pozorném čtení si všimneme, že evangelia podle Marka, Matouše a Lukáše na rozdíl od Jana obsahují velký počet paralelních vyprávění, které mají často stejný slovosled a mnoho stejných slov.

Už od doby svatého Augustina až dodnes existují různé teorie, které se snaží vysvětlit vzájemnou podobnost a odlišnost mezi třemi evangelií, které nazýváme "synoptická" a jejich autory "synoptici". Řecké slovo "Synopsis" znamená "společný pohled". V roce 1774 vydal Johann Griesbach synopsi, čili texty jednotlivých evangelií seřazených do paralelních sloupců. Podrobným studiem a porovnáním se zjistilo, že Matouš má s Markem společných 600 veršů a Lukáš má s Markem společných 350 veršů. Kromě toho Matouš a Lukáš mají společných 240 veršů, které se v Markově evangeliu nenacházejí.

Dnes všeobecně přijímaným vysvětlením původu tří evangelií je tzv. Teorie dvou pramenů. Jako první ji uvedl Heinrich Holtzmann ve svém díle z roku 1863 pod názvem Die synoptischen Evangelien. Podle této teorie jako první sestavil své evangelium Marek. Z něho čerpali nezávisle na sobě Matouš a Lukáš, kteří

použili ještě společný pramen (tzv. Pramen logií - Ježíšových výroků, který se v odborné literatuře označuje i zkratkou Q). Matouš a Lukáš použili ještě i vlastní materiál (například o Ježíšově dětství, některá podobenství, výroky), čímž se vysvětluje, proč nacházíme v evangeliích takový materiál, který má pouze jeden evangelista a v jiných evangeliích se nenachází. Chci zdůraznit, že

jde o teorii o vzniku jednotlivých evangelií, která nepatří mezi pravdy víry, ale je snahou odborníků vysvětlit proces vzniku čtyř kanonických evangelií.

Při vyprávění o historické hodnotě evangelií je důležitý princip tzv. kontinuity a diskontinuity. Když čteme evangelní texty, zjistíme, že jsou v souladu (v kontinuitě) s historickým, geografickým, kulturním a náboženským prostředím Svaté země v 1. století po Kr. Pokud mluvíme o historicko-politickém prostředí, osoby a události, které se uvádějí v evangeliích, skutečně existovaly a máme o nich poznatky i z jiných historických pramenů (Herodes, Pilát, Kaifáš, Quirinius a sčítání lidu). Geografické prostředí je také autentické. Kafarnaum, Galilejské jezero, Cézarea Filipova, Jeruzalém, Jericho, Jordán atd. To vše jsou místa, která reálně existovala a potvrzuje to i biblická archeologie. Ježíš, jak ho prezentují evangelia, zachovává obvyčeje a zvyky své doby a svého národa. Evangelia autenticky hovoří o chrámu, synagogách, zachování soboty, svátků atd. Proto říkáme, že kulturní a náboženské prostředí v podání evangelistů pravdivě odráží tehdejší společnost. Stejně můžeme říci, že v evangeliích nejde o umělou literární rekonstrukci, ale o spontánní souhlas, kontinuitu s dobou, ve které vznikala.

Na druhé straně registrujeme v evangeliích i diskontinuitu, čili neshodu s tehdejšími zvyky. Diskontinuita se projevuje zejména v mesiášských očekáváníích a v samotné osobě Ježíše Krista. V židovském prostředí byl nejvyšší autoritou Mojžíš.

Podle synoptiků postavení Ježíše vzhledem k Mojžíšovi a zákonu je v protikladu. Ježíš přistupuje k zákonu s Boží autoritou a když ho evangelisté zachycují, není to jejich literární konstrukce, ale skutečný Ježíšův postoj, který je v protikladu s dobou

a prostředím, ve které žil. Apoštolové, kteří byli vychováni v židovském chápání, by si nevymysleli Ježíšovy výroky namířené proti některým interpretacím Mojžíšova zákona, pokud by je Ježíš skutečně nevyslovil.

Nesoulad najdeme i v představách o mesiáši. Čekalo se na mesiáše - krále, zčásti i politika. Ježíš prolamuje tato očekávání. Vystupuje jako Mesiáš - sluha, který trpí. Opět můžeme říci, že apoštolové vychováni v duchu židovského myšlení, které očekávalo politického krále, by nepřišli s představou trpícího

Mesiáše, který umírá hanebnou smrtí na kříži, kdyby Ježíš sebe sama takto nepředložil a nepotvrdil svým životem.

Ve Starém zákoně bylo vše podřízeno službě slova. Proroci jsou ti, kteří neohlašují sebe, ale jsou ve službě Božího slova. V prorocké literatuře často najdeme výrazy: "Slyšte slovo Hospodinovo...", "Toto praví Hospodin..." Ježíš však přináší nový pohled. Židé nejsou pozváni zaujmout postoj pro nebo proti jeho učení, ale pro nebo proti samotné osobě Ježíše, a to je diskontinuita tehdejšího chápání ohlašování Božího slova a centrality Ježíšova poselství na vlastní osobu.

Proto můžeme říci, že princip diskontinuity, podobně jako princip kontinuity, potvrzuje, že evangelia nejsou vymyšlenou literární konstrukcí pozdějšího hlásání prvotní Církve, ale historickou skutečností,

kteřá přináší osobu a poselství Božího Syna, Ježíše Krista.

Evangelisté bývají v umění zobrazování se svými symboly, které vycházejí ze začátku každého evangelia. Marek se zobrazuje s postavou lva, neboť jeho evangelium začíná působením Jana Křtitele. Kristův předchůdce je hlasem, který žije a káže na poušti a připravuje cestu Pánu. Lev je pouštní zvíře s mohutným hlasem. Matouš se zobrazuje s postavou člověka, neboť začíná rodokmenem Ježíše Krista, který vzal na sebe lidskou přirozenost. Rovněž se zobrazuje s postavou anděla, neboť po rodokmenu Matouš popisuje, jak anděl zjevil

Josefovi ve snu, že jeho manželka Marie bude matkou Božího Syna. Lukáš se zobrazuje s býkem. Jeho evangelium začíná zvěstováním narození Jana Křtitele. Jeho otec Zachariáš je knězem a v jeruzalémském chrámu přináší oběť, když se mu zjeví anděl Gabriel a oznámí mu, že jeho manželce Alžbětě se narodí syn. V jeruzalémském chrámu se přinášeli oběti beranů a býků, proto se zvolil symbol býka. Nakonec evangelista Jan se zobrazuje s orlem. Jeho evangelium začíná slavnostním hymnem o Ježíši Kristu, věčném Slovu, které se stalo Tělem

a přebývalo mezi námi. Jelikož hymnus je velmi vznešený, zvolil se symbol orla, který létá ve výškách.

"Pokud nepochopíš dnes všechno, možná tomu porozumíš zítra. Svůj sluch však cvič v poslechu Písma."

(sv. Jan Zlatouústý)

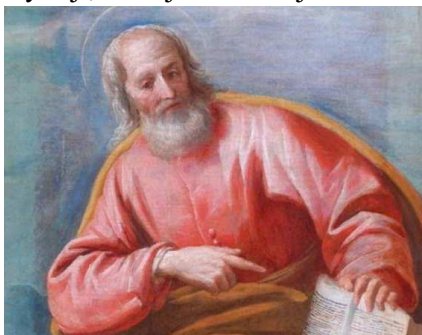
10 mýtů o Katolické církvi

Ne vše, co se o církvi píše a říká je skutečně pravda. Co Církev opravdu učí? Čím žije? A čemu skutečně věří? Mýtů o katolické církvi je nepočítaně. Vybírám jen některé.

Mýtus č. 5 - Katolická církev káže o víře hodně nepřemýšlet. Pochybnost je nepřítel

Když si to o Církvi myslíte, dobře, nezakazují vám to :) V Církvi můžete poznat i lidi, kteří o svém náboženství kriticky přemýšlejí, studují a diskutují. Katolíci nejsou tlupa nevzdělanců s vyprázdněnou hlavou. Je hrubým zobecněním uvažovat o všech těch, kteří věří v Boha, jako o hloupých lidech. Někteří lidé dávají na piedestal vědu jako vzor kritického myšlení a náboženství zase zavrhuje jako přesný opak. Je však zavádějící dělat takové srovnání. Věda a náboženství stojí na jiných principech a nemusí se vylučovat. Ve vědě se objevy časem revidují a opravují. Zde je pravidlem to, že nic není definitivní a to je na vědě to krásné. Církevní dogmata jsou pilíři víry, GPSka, která pomáhá katolíkům orientovat se v duchovním životě. Dogma neznamená zákaz myšlení. Dogmata jsou "světla na cestě víry. Osvětlují tuto cestu a dělají ji bezpečnou." (KKC 89) Čistě sociální

angažované náboženství bez dogmat, bez jasné věrouky je odsouzeno k pomalému zániku.

Věda neustále prohlubuje své poznání o materiálním světě. Ale i teologie prohlubuje své poznání o Bohu. Bůh je totiž nevyčerpatelná hlubina. Víra není nějaká strnulá ideologie, která automaticky vylučuje jakékoli pochybnosti a pokládání i kritických otázek. Rino Fisichella v knize *Když víra myslí píše*: "Víra je zároveň úkonem, který v sobě zahrnuje kritické poznávání a zkoumání." Pochybnost není nutně nepřítel, může nás posunout dál. Známe mnohé svaté, kteří si prošli temnými chvílemi své víry. Ani Ježíš nepřišel za skeptickým Tomášem a nedal mu po prstech: "Poslouchej, ty, co sis to dovolil o mně pochybovat?!" Na druhé straně, neustále pochybovat, to také není to pravé ořechové. Období určitých pochybností a zkoušek naší víru očisťují a dělají ji pevnější.

(příště Katolická Církev učí, že věřící si musí spásu zasloužit dobrými skutky)

Zadáno pro ženy

Když se cítíš neschopná...

Chudá vdova

Jednou z mála osob, které Ježíš vysloveně pochválil, byla chudá vdova popsaná v evangeliu podle Marka i Lukáše, vyzvednutá za to, že se vzdala všeho, co měla.

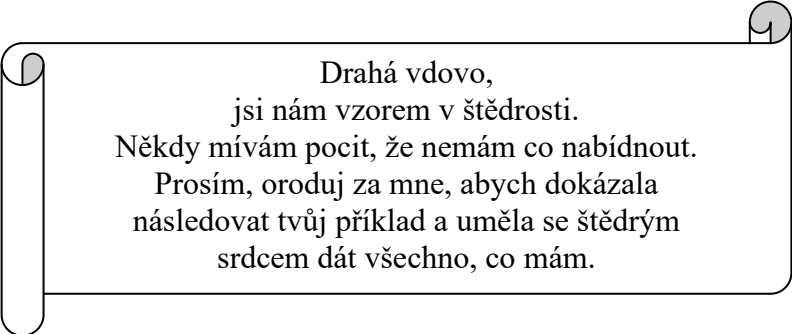
Umím sice trochu zpívat, ale asi nezpívám dost dobře na to, abych byla členkou kostelního sboru. Kdysi jsem učila, ale myslím, že v tom nejsem kdovíjak dobrá, určitě jsou lepší. Bylo by lepší, kdyby si našli na vyučování náboženství někoho jiného. Nemohu vést skupinku studia Písma, na to umím příliš málo...

Zní ti to povědomě? Některé z nás skutečně vynikají v podceňování svých schopností. Konečně dokážeme samy sebe přesvědčit, že jsme vlastně zcela neschopné a nemáme komu co nabídnout. Vždyť stačí, abychom se porovnali s tímto nebo tamtím člověkem, a je zjevné, že nejsme ani tak dobré, ani takové talentované, ani...

V evangeliu čteme o ženě, která také měla jen málo co nabídnout. Chudá vdova z Markova i Lukášova evangelia hodila do chrámové pokladny dvě drobné mince, což bylo mnohem méně, než vhadzovali boháči kolem ní. Mohla si v duchu říci: "Nemám co dát. Můj příspěvek přece nikomu nepomůže." Ona to však neudělala a řekla si: "Nemám sice hodně, ale dám všechno, co mám." A jak na její gesto reagoval Ježíš? Řekl: "Tato chudá vdova dala víc než všichni ostatní." V jeho očích byla ona tou nejštedřejší, přestože měla ze všech nejméně.

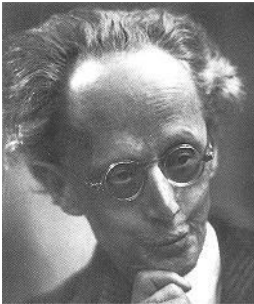
Možná Ježíš reaguje stejně, když mu věnujeme všechno, co máme, i když jsme přesvědčeny, že to není mnoho. Neposuzuje nás podle výšky talentu, množství majetku nebo schopností. Hodnotí nás podle toho, jak jsme ochotné sdílet se s tím, co jsme dostaly.

*Ona však ze svého nedostatku dala všechno,
z čeho měla být živa.
Lk 21,4*

Drahá vdovo,
jsi nám vzorem v štedrosti.
Někdy mívám pocit, že nemám co nabídnout.
Prosím, oroduj za mne, abych dokázala
následovat tvůj příklad a uměla se štedrým
srdcem dát všechno, co mám.

Oni takto a jak ty?

Friedrich Dessauer
1881-1963

Německý fyzik, přírodní filosof, zakladatel rentgenové hloubkové léčby.

Když v posledních sedmdesáti letech proud objevů a vynálezů tak zasáhl do našich časů, znamená to, že Bůh Stvořitel mluví k nám prostřednictvím badatelů a vynálezců hlasitěji a zřetelněji než předtím, a dává nám k používání svou moc.

Bernard Bavink
1879-1947

Německý přírodní vědec a přírodní filozof.

Byly časy..., kdy se pokládalo za dokázanou pravdu, že věda a víra jsou dva opaky, které se navzájem vylučují... Ale časy se změnily. Vysmívat se náboženství a především křesťanství... je dnes možné jen ve velmi omezených kruzích.

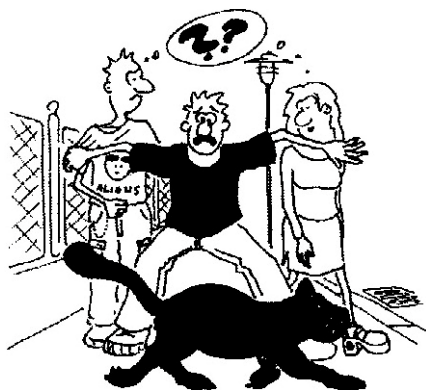

Arthur Eddington
1879-1960

Britský astrofyzik.

Moderní fyzika nás neodvádí od Boha, ale naopak, nevyhnutelně nás vede k Bohu blíž. Ani jeden z původců ateismu nebyl přírodovědcem. Všichni byli jen průměrnými filozofy.

Tak, to jsem já?

11. Máme kontakt s jiným světem?

(Nebo vnitřní svět člověka a co jej ovlivňuje)

V České republice je na počátku třetího tisíciletí (údaje z roku 2018) asi 1,477 milionu dětí ve věku do dvanácti let. Pak je tu asi 562 tisíc mladých lidí od 12 do 18 let. Dohromady je to asi 2 miliony mladistvých. Na náboženství chodí podle statistik 4,5% žáků základních škol. V jakém světě žijí naši mladí lidé?

Nejvíce se nás dotýkají...

V této knize se věnujeme tématům, která pomáhají znát tajemství, která nazýváme člověk. Něco se nám už podařilo, něco je ještě před námi...

Při poznávání člověka nesmíme zapomínat na skutečnosti, které ho nejvíce ovlivňují. Zmíníme alespoň ty nejdůležitější:

dědičnost (získaná od rodičů),
prostředí (rodina, škola, společnost, masmédia...),
zacházení s vlastní vůlí (dobré skutky, modlitba, svátostný život...).

To vše působí na jeho svět a buduje vnitřní – duchovní život.

Duchovní život člověka

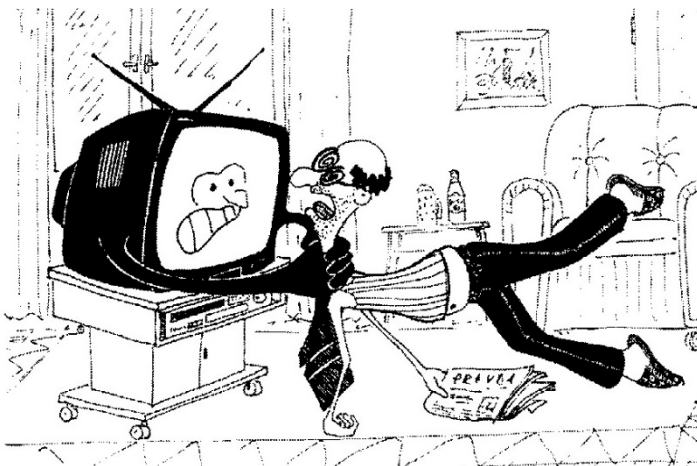
Člověk má bohatý vnitřní svět, který sestává z myšlenek, citů, tužeb... To vše má být v něm v harmonii, usměrněné na nejvyšší dobro, které může člověk dosáhnout a to je **věčný život - spása**.

Jak to má být v našem srdci, o tom nám mluví Písmo svaté a jeho ústřední postava Ježíš Kristus.

Jak je to s těmi světy?

Je jen jeden, nebo? Zdá se to trochu zamotané, ale... My žijeme v tomto pozemském světě. Každý z nás má ještě svůj vnitřní svět. Kromě toho jsou "světy", které obývají spravedliví zesnulí, andělé... I ti zlí jsou ve zvláštním světě...

A nakonec, do našeho života vstupují i nereálné světy... Vytvářejí je masmédia. Chtějí vtáhnout našeho ducha do svého světa.

Imaginární svět

Odborníci z oblasti medicíny tvrdí, že televize je elektronický opatrovník dětí, který má na ně tyto hlavní vlivy:

**zvyšuje strach,
snižuje emoční citlivost,
ovlivňuje vývoj mladého člověka.**

Čas na to nejdražší

Děti sledují televizi v průměru 3 až 4 hodiny denně. Podle výzkumů má dnes televize na výchovu větší vliv než rodina a škola.

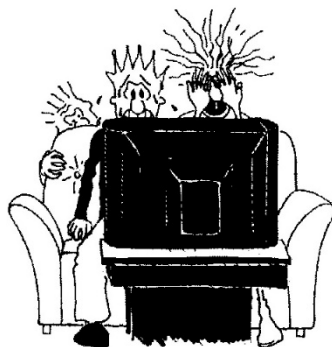
A tentýž výzkum říká, že rodič dnes má na dítě pouze 20 minut. A i v tomto čase většinou říká: "Máš úkol? Donesl jsi... Byl jsi... Poslouchal jsi? Zítří musíš..." A láska je fuč.

Požehnání, či prokletí?

Je televize Božím požehnáním, nebo je d'ábovým vynálezem?

Televize je hnací síla dobrého ale i špatného.

Má svá pozitiva i negativa. **Je taková, jaký je člověk**, který tvoří do ní programy.

Masmédia a duchovní růst

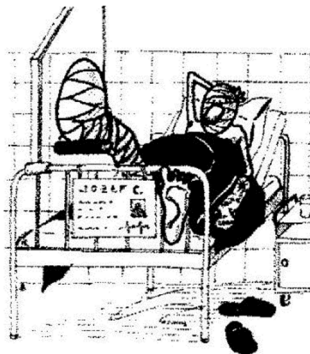
Pokud člověk chce duchovně růst, musí si všimnout, co s ním dělají filmy, obrazy, scény a vůbec všechno to, co pouští do svého nitra. Ono to **všechno nanovo ožívá a hýbe člověkem**.

Pomocná otázka na zjištění jaký vliv mají na tebe masmédia: "**Dokážeš se modlit, soustředit, a nemyslet na scény z filmů?**"

Stínový model

Odborníci tvrdí, že při delším a pravidelném sledování dochází u člověka k efektu "**stínového modelu jednání**".

Člověk řeší své životní situace pod vlivem toho, co viděl... A často to bývá "ručně – stručně". Bohužel s tragickými následky.

Existuje ochrana?

Existuje!

Televize se dá **vypnout!**

Špatný program se dá **kritizovat!...**

Něčeho se dá dosáhnout **společenským bojkotem.**

Zodpovědní za tvorbu programu se dají **upozornit.**

A nesmírně důležitá je mediální **výchova dětí.**

Dobrý mediální zákon

Pokud může televize mladým lidem tak vážně uškodit, je důležité mít správný **mediální zákon.**

V některých zemích označují morální závadné filmy a pořady.

Upozornění na duchovní jed

Na označení **nečistých věcí** je následující stupnice:

úroveň nečistého jazyka

sex v nahotě

erotika

porno.

U **agresivních filmů** jsou to následující stupně:

násilí

agresivita

horor.

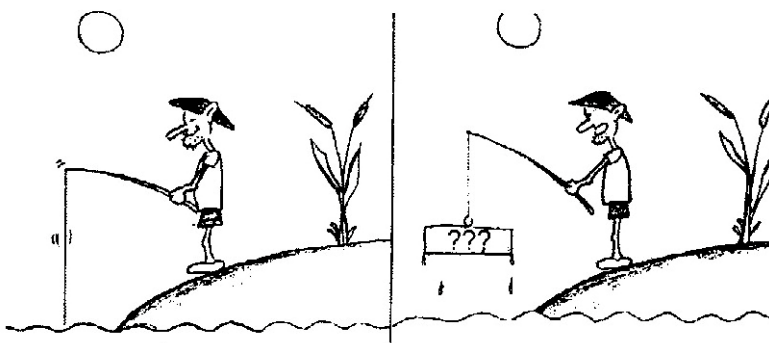

Přijmout šanci šance

Děti stále chtějí, aby zlo bylo potrestáno a dobro vyhrálo! Chtějí, aby ve filmech byla čistá láska. A chápou i oběť za tuto lásku. Proč toto vědomí nezesílit? **Proč dobrem neposílit vnitřní svět mladého člověka?**

Co v člověku může být?

Leccos. Zjisti to. A proto: "Hod" si do duše udici. Na háčku je nedokončená věta. Jaká slova se na ni chytí? Co vytáhneš zpod hladiny své duše?

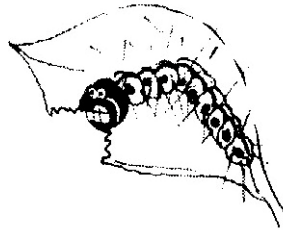

Vytažené z mé duše

Dokonči následující věty a zjistíš, co v tvé duši žije.

1. Z dětství často vzpomínám na...
2. Nejšťastnější událost mého života byla...
3. Největší "trapas" mého života byl...
4. Když člověk udělá chybu, měl by...
5. Nikdy nezapomenu na...
6. V životě je nejdůležitější...
7. O sobě si myslím, že jsem...
8. Když jsem sám, tak...
9. Nejvíc mě ovlivňuje...
10. Trápí mě to, že...
11. Nejvíc mě ruší...
12. Považují mě za...
13. Největší vztek mám, když...
14. Mým smyslem života je...
15. Ve svém volném čase...
16. Velkou radost mám z...
17. Moje nervy jsou...
18. Moje největší přání je...
19. Většina lidí neví...
20. Cítím se...
21. Bojím se...
22. Nenávidím...
23. Člověk je...
25. Jistě chci udělat to, že...
26. Při modlitbě myslím na...
27. Na sobě jistě změním...
28. Kdybych měl týden volna, tak...
29. Kdybych měl moc, tak...
30. Už nikdy nechci...

A co teď? Jednoduché a důležité!

V doplněných větách si podtrhni slovesa, podstatná jména a přídavná jména.

V dalším kroku udělej jejich rozbor. Jaká jsou. Jsou pozitivní? Žijí? Nebo...?

Závěr pro život

Z dobrého, co v tobě žije, se raduj.
To zlé se dá zničit. Jak? **Lítostí
a svatou zpovědí.** Máš šanci.

Všichni jsme hříšní, ale jedni litují, začínají, za tímco jiným je to jedno.

Jaká otázka, taková odpověď?

Nedokončené věty se ti později mohou hodit i **při hledání partnera.**

Pokud se ho na uvedená témata zeptáš, z odpovědí zjistíš, kdo to je. Odhalíš, co se v něm nahromadilo, co v něm žije, po čem touží. Jde o velmi důležité zjištění, protože s tím druhým máš žít celý život.

A pokud budeš někdy **rodičem**, podobně zjistíš, co žije v tvých dětech. O odpovědích si můžete popovídat s přáteli.

Načerpát občerstvení pro duši

Božího ducha mohu načerpát tam, kde je Pán:

Modlitba – tehdy vchází do mě Pán a "křísí" se Boží obraz ve mně.

Písmo svaté – z jeho čtení a zejména z meditace.

Svatosti – zejména ze svaté zpovědi a z Eucharistie.

Setkání s lidmi – jsou stvoření k jeho obrazu.

Krásy přírody – zde jsou jeho stopy.

Dobré hudby, pěkného filmu, krásných maleb a z jiných výtvorů člověka...

Pán nás obklopil zázraky, ale ne každý je chce vidět.

Dar lásky pro rodiče

6. kapitola *Láska se nerozčiluje*

... oblečte milosrdný soucit, dobrotu, skromnost, pokoru a trpělivost. Snášejte se navzájem... (Kol 3,12-13)

Láska je klidný vánek, ne ticho před bouří. Vaše bezprostřední reakce na problémy může v dětech zanechat buď svěží pozitivní lekci nebo bolestné vzpomínky na to, jak by se člověk *neměl* chovat ve stresu.

Rozčilovat se znamená "jít na ostří nože". Vyhrocovat situaci. Reagovat podrážděně téměř na všechno. Je smutné, že někteří rodiče si nikdy nenechají ujít příležitost a pokaždé se se svými dětmi rozčilí. Zdá se jim, že jsou povinni zareagovat na vše, co se nepodaří, a dát najevo, jak hluboko je daná situace znechutila.

Budme však upřímní. Málokdo se chce objímat s dikobrazem nebo si lehnout do šípkového keře. Právě proto bychom dětem neměli dávat na výběr jen tyto dvě možnosti. Pokud místo klidného projevu emocí okamžitě podrážděně zvýšíme hlas, nejenže sami pocítíme ve svém srdci hořkost, ale násilím jí krmíme i všech ostatních kolem sebe.

Milující člověk se zřídka urazí a rychle odpouští, nemá mučednický výraz při každém drobném selhání. Láska nás zve být citlivější, ne přecitlivělí. Vybízí nás, abychom rychle zneškodnili nálož, kterou chce podrážděnost odpálit.

V prvním listě Korintňanům (srov. 1 Kor 13, 5) se píše, že láska se nerozčiluje. Není náladová, podrážděná ani zákeřně sarkastická. Naopak, k dětem přistupuje stejně vlídně a trpělivě, jak k nám přistupuje Bůh. A spravedlivý hněv projeví pouze chvíli a to tehdy, když je opravdu potřebný.

Když jsme doma nevrlí, ukazujeme pravý opak toho, k čemu nás zve láska. Naše děti nejsou a ani nebudou dokonalé, tak proč nás překvapuje, že dělají chyby?

Ani my nejsme před Bohem dokonalí a on na nás přece nesílá blesky, když selžeme. Naopak, má s námi trpělivost a přesvědčuje nás, abychom s ním věci dali do pořádku (srov. 2 Petr 3, 9). Rovněž ani naše výchovná napomenutí a opatření k nápravě chyb nemohou vycházet z nekontrolovaného hněvu. Naše děti nemají být objektem, na kterém si vybíjíme vztek.

Pokud na vás děti neustále vidí, že se na ně bezdůvodně zlobíte, může se stát, že časem se budou cítit méně milované a nejisté. Neúmyslně je tak od sebe odstrkuje. Pokud se k nim takto budete chovat déle, pravděpodobně vaše reakce přijmou za své a později budou stejně reagovat na vlastní děti a přenášet škodlivé vzory chování na budoucí generace.

Vykořenit hlavní příčiny hněvu je jako vyhodit z domu zlé vetřelce, ba vůbec je nepustit dovnitř. Rozhodněte se, že drobné problémy již více ve vás nevyvolají velké reakce. Snažte se mít emoce pod kontrolou. Dávejte si pozor na to, co řeknete, když se ve vašem nitru objeví frustrace, a ať o vašich slovech, skutcích a dokonce i o výrazu obličeje rozhoduje láska.

Podrážděnost obvykle vyvěrá ze dvou hořkých pramenů: ze stresu a sobectví. Když na své ratolesti reagujete podrážděně, ptejte se sami sebe, zda váš stres nepochází spíše zevnitř, než by ho způsobovalo jednání vašich dětí. Možná vás vyčerpává napětí z jiných vztahů, zdravotních problémů nebo finanční situace, a proto se nedokážete dostatečně kontrolovat a reagovat vlídněji.

Jste přepracovaní, vyčerpaní, nebo bojujete s hněvem, který se týká jiné oblasti? Chybí vám odpočinek, pohyb nebo přiměřená strava? Trápí vás duchovní prázdnota?

Nezapomínejte, že život je spíše maratón než sprint, a tak si musíte určit správné tempo a priority. Váš vztah s Bohem, vaše manželství a děti musí být vždy na prvních příčkách.

Znamená to, že si máte chránit čas strávený s nimi a odstraňovat vše, co vám

brání zahrnovat je láskou a pozorností a nutí věnovat se méně důležitým věcem.

Ať vás Boží Slovo vede k tomu, abyste k jiným byli stále milosrdnější (srov. Kol 3,12-14). Abyste se v trápeních modlili (srov. Flp 4,6-7). Abyste se vyhnuli přepracovanosti tím, že sedmý den zasvětíte odpočinku, uctívání Boha a načerpání sil do dalšího týdne (srov. Ex 20,8-11). Tento návod vám strategicky nabízí čas na dobití a doplnění energie, prostor na to, abyste si na konci uspěchaného týdne mohli zhluboka vydechnout.

Podrážděnost může pramenit i z našeho sobectví. Žádostivost, zatrpkllost, chamtivost a pýcha se nikdy nespokojí a neustále v nás vyvolávají netrpělivost a hněv. Láska nás však vyzývá, abychom přestali hledět jen na sebe a zbavovali se škodlivých a zbytečných pohnutek.

Láska osvobozuje. Namísto přechovávání nenávisti vede člověka k odpuštění. Učí nás, abychom nebyli chamtiví, ale vděční. Dát přednost své rodině před kariérou. S láskou se každé rozhodnutí dělá lehčeji a klidněji. Ona vás naladí tak, abyste na děti nereagovali s hněvem a podrážděně, ale trpělivě a povzbudivě.

Podívejte se do svého nitra a možná objevíte skrytý důvod, proč se rozčilujete víc, než byste měli. Svěřte tuto oblast Bohu a poproste ho, aby vám odpustil a pomohl. Když se na něj obrátíme a přiznáme své chyby, jeho mocný něžný Duch přinese pokoj, útěchu a moudrost do situací, ve kterých se cítíme frustrovaní, a jeho Slovo nám napoví, jak bychom se mu mohli více podobat a usměřňovat životy těch, které máme nejraději.

**ROZHODNĚTE SE, ŽE ODE DNEŠKA SE SE SVÝMI DĚTMI
NEBUDETE ROZČILOVAT, ALE REAGOVAT S LÁSKOU.
ZAČNĚTE TAK ŽE SI UDĚLÁTE SEZNAM TĚCH OBLASTÍ
ŽIVOTA, Z NICHŽ POTŘEBUJETE ODSTRANIT STRES.
PAK SI UDĚLEJTE SEZNAM VŠECH NESPRÁVNÝCH
POHNUTEK, KTERÝCH JE TŘEBA SE ZBAVIT.**

Když dnešní úkol splníte, odpovězte si na tyto otázky:

- ? Ve které oblasti vašeho života potřebujete zmírnit stres?
- ? Kdy jste naposledy reagovali přehnaně?
- ? Jaký skutečný důvod byl za tím?
- ? Jaké nové rozhodnutí jste dnes udělali?

*Kdo se krotí v řeči, má správné poznání,
kdo je klidného ducha, je rozumný člověk.
(Přís 17,27)*

Pohled do historie

V minulém čísle farního zpravodaje jsme se v historii Žďárecké farnosti posunuli k roku 1903. V dnešním čísle farního zpravodaje pokračujeme dále do minulosti, budeme se věnovat roku 1902.

1902

Na jaře vysázen spolkem hospodářským kopec nad farou štěpy, hruškami a z většiny třešněmi, čímž nejen kopec milý vzhled nabyl, ale i chuť ku sázení stromstva u lidu povzbuzena.

Dne 6/3 1902 udeřil blesk do zvoničky ve Vratislávce před rokem plechem pokryté. Škody valné neučinil.

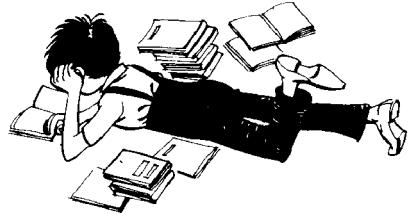
Při farní budově staly se opravy: můstek do dvora byl znovu zbudován nákladem 100 zl. Sešlá šindelová střecha na kůlni papírem pokryta a na sklepě střecha papírem na polovici dána nákladem 185 korun.

Chrámu Páně dostalo se bílého pluviálu od spolku Klanění v Brně.

Na jaře téhož roku byla ve farnosti spála a hojně oběti mezi dětmi si vyvolila. Téhož roku do Žďárce na letní byt přijel poprvé p. prof. Richard Jířík z obchodní akademie v Brně.

Zpracoval: R. Mašek

Knižní okénko

Ann Voskampová

Tisíc darů

Výzva žít naplno tam, kde právě jsi

V této době řada z nás byla donucena zrušit své plány, přeskládat svůj život, najet na nový režim... Možná je na čase přestat si nad tím naříkat a místo toho žít naplno bez ohledu na okolnosti.

Tato krásná kniha nás zve k vděčnému životu plnému Božího požehnání i tehdy, kdy jsou naše dny náročné.

Vydalo nakladatelství Kontakt

cena 229,- Kč

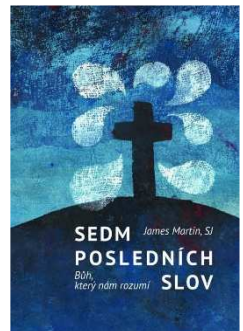
James Martin, SJ

Sedm posledních slov

Sedm výroků, které podle evangelií pronesl Kristus na kříži: od „Žízním“ přes „To je tvá matka“ a „Proč jsi mě opustil“ až k „Odpusť jim...“ a „Dnes budeš se mnou v ráji“, dokládají Ježíšovo pochopení pro lidské problémy, trápení a bolesti. Jak píše autor, „Náš Bůh má pochopení a soucit, umí se vcítit a rozumí našemu životu, protože ho sám prožil“.

Vydalo nakladatelství Cesta

cena 119,- Kč

Vatikánský klíčník hlídá skoro 3000 klíčů

Svatému Petrovi a jeho nástupcům se mimo jiného přiřazuje označení strážce nebeských klíčů. Ve Vatikánských muzeích však existuje úřad, který se stará o pozemské klíče této významné instituce.

Celkem je jich 2 797, z toho 300 klíčů se používá k odemykání a zamykání prostorů Vatikánských muzeí. Klíčník je každý den ráno v 5.45 vyzvedne v sídle vatikánské stráže, aby nádherné sály otevřel pro návštěvníky, kterých přijde každoročně do Vatikánských muzeí 6 milionů.

Klíče hlídají v bunkru

Ve Vatikánu je hlavním klíčníkem 45-letý Gianni Crea. "Hlídám a opatruji všechny klíče papežského muzea" - uvedl pro internetový portál Il Post. "Jde o tři sta klíčů, které se používají každodenně. Dalších 2 400 je stráženo v bunkru se zvláštní klimatizací, aby byly ochráněny před rzi, a každý týden se ověřuje jejich funkčnost. Ty klíče znám jako vlastní boty."

Tři nejcennější klíče

Nejstarší a nejcennější klíče jsou tři. Ten, který má číslo 1, je od monumentální brány, která dnes slouží jako východ z Vatikánských muzeí. Klíč číslo 401, který váží půl kilogramu, je od vchodu do Pio-Klementínského muzea, tedy od nejstarší části muzeí, která byla otevřena v roce 1771 a nese jména zakladatelů, papežů Klementa XIV. a Pia VI. Nejcennější klíč však pořadové číslo nemá. Otevírají se jím dveře do Sixtinské kaple, v níž od roku 1492 probíhá volba Petrova nástupce. Klíč je stráženo v zmiňovaném bunkru v zapečetěné obálce. Každé jeho použití musí být schváleno a zapsáno do starobylého registru, kde se zapisuje důvod a čas vyzvednutí a vrácení klíče.

"Během konkláve," vysvětluje vatikánský klíčník, "je úkolem klíčníka zapečetit všechny dveře a místnosti kolem Sixtinské kaple kvůli tichu a utajení." Vše, co se děje uvnitř, se tak ocitne "pod zámek", latinsky *cum clave*, z čehož je i český výraz konkláve.

(podle KN)

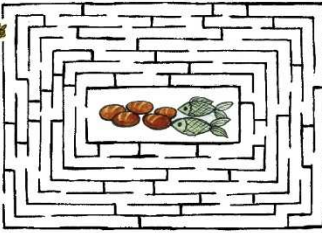

DEN D

**Být třetákem je velká věc.
Proč? Neboť třetíci na jaře budou
moci poprvé přijmout Pána Ježíše. Na takovou
velkou událost je třeba se dobře připravit! Rád
se budu připravovat spolu s vámi, abychom
ten den D prožili skutečně naplno.**

A

C

Celé sobotní odpoledne jsem byl venku a hrál jsem si. Zapomněl jsem na všechno. I na hlad - ten se ohlásil hned, jak jsem překročil práh našeho domu. Při večeři máma říkala, že si nyní asi umím lépe představit, jak hladoví byli lidé, kteří poslouchali Pána Ježíše. On nakonec zázračně rozmnožil chléb, takže se najedlo více než 5000 lidí. Stačilo mu na to 5 chlebů a 2 ryby. Uhodněš, který chlapec je přinesl?

B

D

Druhý den - v neděli - jsme šli do kostela. Máma řekla, že nyní jdeme tak jako těch 5000 lidí - abychom poslouchali Pána Ježíše.

Najdeš cestu ke kostelu? Vedle kostela napiš, komu je zasvěcen kostel ve vaší farnosti.

Mše svatá se skládá ze dvou částí.
Nazýváme je:

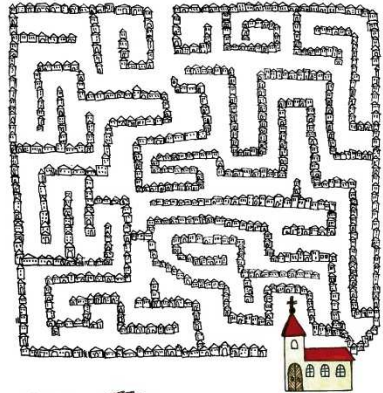
bohoslužba.....

a bohoslužba .....

(Doplň vždy první písmeno z názvu obrázku.)

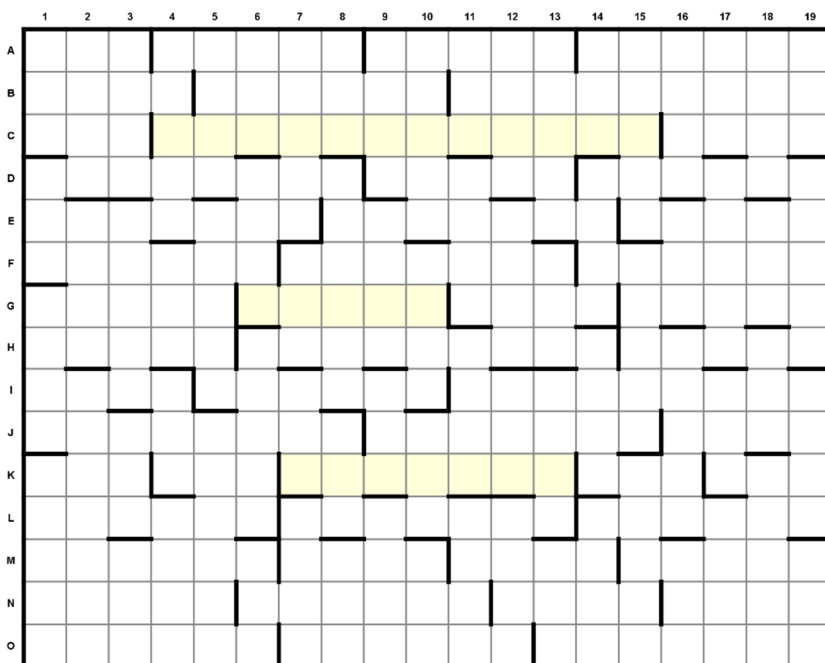

Neděle je pro nás skutečně svátečním dnem - po mši svaté v kostele nás čeká slavnostní oběd doma. Maminka vždy napeče na neděli koláč, na který se všichni velmi těšíme. Rozděl tento koláč třemi rovnými řezy tak, aby v každém díle byla jedna jahůdka. Díly mohou být různě velké.

Pane Ježíši, blíží se den, kdy poprvé přijdeš do mého nitra pod způsobou chleba. Dej, abych tuto chvíli prožil dobře připravený a aby každé mé další svaté přijímání bylo vždy radostným setkáním se s tebou. Amen.

V měsíci květnu oslavujeme Pannu Marii. V tajence najdete jeden z titulů, kterým ji vyzýváme a v květnu si připomínáme.

Vodorovně

- A.** seknutí, banda, vodorovná podzemní chodba v dole, vojenské hlášení
B. rána, důstojník (zast.), hmotnostní jednotky
C. bezkmenná dřevina, **TAJENKA 1**, člun s jedním párem vesel
D. vtip, něm.přístav, lpět
E. bota ke smokingu s vysokým leskem, fr. malíř Tachismu, vláčet
F. ateliér, člověk vynikající ve svém oboru, akvarijní ryba
G. vydávat hlas tetřeva, **TAJENKA 2**, koření, angl.hlemýžď
H. atol v souostroví nízké ostrovy, nadprůměrná inteligence, podnik v Kopřivnici
I. odplaty, pořádit soupis, kolébáním uspati
J. stvrdit podpisem, vyhlížet, chybný čin
K. nedobrá, cucat, **TAJENKA 3**, severan, citoslovce volání na kachny
L. uděláno, odpůrce, žíněnka pro džudo
M. polepit kolem dokola, americká zpěvačka, chmýří, mys Kambodži
N. rakouské město, národ v Arménii, římsky 53, pomalý
O. malý korálový útes, světadíl, pokosit

Svisle

1. *obchodní ulice arabských měst, něm.jako, angl.utisnit nálož, prostě*
2. *ráj, část molekuly, tvrdá dřevovláknitá deska*
3. *dřeviny bez kmenů, napodobovat kukačku, darovat, leštidlo*
4. *hořký, stupeň v judu, angl.ano, něm.automobilka*
5. *člen angl.vysoké šlechty, ceremoniál, okrasný pyšný pták*
6. *neznámé letající objekty, nádoba u studny, posunek, tímto způsobem*
7. *vyježděná cesta, všechno, Oddělení práce a mezd, slezská řeka*
8. *angl.skutek, fr.město, odhad výsledku, iniciály fyzika Franka*
9. *šířka, inu (zast), Amatérská volejbalová liga, vůně*
10. *odplata za vinu, angl.onen, fr.řeka, osobní zájmeno*
11. *Ostravsko karvinské doly, dav, citoslovce lupnutí, vypravěč*
12. *angl. linka, meteorologická družice, popravčí, domácky Emanuela*
13. *planetka, zasévat, ošatit, oddělení v nemocnici*
14. *francouzsky skála, ostrov Papui-Nové Guinei, mužské jméno (14.8.), trojice*
15. *jednatel, estetik, angl.oáza*
16. *ňadro, starořek, potrat, avšak*
17. *angl.dub, uondat, automotoklub (zkratka), Američan (slang.)*
18. *bahno, druh palmy, část úst, mohamedova matka*
19. *náš dramatik (1808-1856, Josef Kajetán), ital.překlad Bible, jméno Vinetouova koně, tloustnout*

Co nás čeká, dá-li dobrý Bůh

Biblické hodiny

Tak jako v minulém školním roce, i v letošním probíhají v Dolních Loučkách v Pastoračním centru ve středu po mši svaté. V květnu to bude ve středu 6. a 20.

Pouť ve Vratislávce

Poutní mše svatá v sobotu 30. května u kapličky. Čas bude upřesněn.

1. svaté přijímání v Olši

V neděli 31. května při mši svaté v 8:00. Pamatujte v modlitbách na děti, které mají poprvé přijmout Krista ve svatém přijímání: Tomáš Prosecký, Petr Kořínek a Michal Bednář.

Změna vyhrazena

A ještě něco na aktuální téma

Známi mi vyprávěli, jak u nich probíhá karanténa:

0. den vyhlášení karantény krásný a dlouhý sex po nudných dnech, nemusí se do práce

1. den karantény hráli deskové hry, karty a četli si

2. den karantény se dívali na pohádky a seriály

3. den karantény manželka navrhla úklid všech jejich skříní

4. den karantény manželka chtěla vymalovat kuchyň

5. den karantény uklízí po malování

6. den karantény manželka chce rekonstruovat ložnici

7. den karantény manžel šel na nákup, vlezl do tramvaje a olizuje madla...

Tak a jsem v háji. Šel jsem si na příkaz vlády do lékárny koupit roušku, ale vyhodili mě, že nemám roušku.

Navrhl jsem ženě, že bychom si na chvíli mohli sundat roušky. Bohužel jsem pak zjistil, že už týden bydlím se sousedkou.

Napište si na ty roušky jména. Nevím, kdo mě zdraví.

Co zavřeli hospodu, cukrárnu a obchod s oděvy, sešel jsem se doma se ženskou, která tvrdí, že je moje manželka...

Vláda ČR v rámci opatření proti koronaviru zrušila skupinu Chinaski.

Název prý obsahuje Čínu i lyže a jeden z členů je Malátný.

Blíží se období třídních schůzek. Zajímalo by mě, zda se učitelé přijdou zeptat, jak děti zvládají výuku doma.

Mistrovství světa v hokeji bylo zrušeno. Poprvé v historii tak Čína připravila Kanadu o titul.

Děti, myjte si ruce, jinak chytnete koronavirus. Na něj sice neumřete, ale na infekčním není wifi...

„Včera muž našel v kuchyni švába, tak všechno vydrhl a dezinfikoval! Zítřka ho dám do koupelny a potom do ložnice!“

Vláda povolila přítomnost otce u porodu. Některé ženy však přesto tvrdošíjně vyžadují přítomnost manžela.